

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

LÍSKA

Připravili jsme pro Vás prázdninovou rozesílku 14/2017. V těchto horkých dnech dokončujeme noviny Poctivě vyrobené 9/2017, Diář na nový školní rok 2017/2018 i Výroční zprávu za rok 2016. Můžete se také těšit na novou nabídku exkurzí a projektových dnů pro školy.

Jsm rádi, že prostřednictvím lískové rozesílky vám můžeme již 13. rokem zprostředkovávat pozvání na rozmanité akce, informovat vás o grantových výzvách, nových publikacích, pomůckách či zajímavých projektech a dění v organizacích. V polovině prázdnin Vám zašleme jednu rozesílku (podle aktuálnosti informací) a s tou pravidelnou se ozveme na konci srpna.

- **Prázdninový provoz kanceláře LÍSKY:** V době od 26.6. do 25.8. 2017 je kancelář Lísky pro veřejnost uzavřena, nebude v provozu ani Fairtradový obchůdek. V případě potřeby, si můžete domluvit schůzku či nákup na infoevvo@seznam.cz (p. Lenka Dufková). Děkujeme za pochopení.
- **Akce do DIÁŘE:**
 - Den otevřených dveří, Veselý grunt Janová, 26.8.2017
 - Minikampaň Fair trade v práci – ranní kavárna ve Zlíně, Rádio Zlín a LÍSKA, 4., 5. a 7.9.2017
 - Den otevřených dveří v Češkově mlýně, 16.9.2017
 - Den Zlínského kraje, 23.9.2017
 - Jablečná slavnost, Hostětín, 24.9.2017
 - Setkání MŠ a sítě Mrkvička, Hájenka Semetín, 19.-20.10.2017
 - XVII. Krajská konference o EVVO, Zlín, 7.11.2017, téma Pozorujeme a objevujeme přírodu
- **Lískové osvětové kampaně, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane> :**
 - STROMY a my, 15.9.- 31.10.2017**
Garant: Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
Klíčová akce: Den stromů (20.10.)
 - Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve ZK, celoročně,**
garant: VIS Bílé Karpaty, Veselí n. M.,
spolupráce Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopic, Starý Hrozenkov
Klíčová akce: soutěž Poctivě vyrobené, dny otevřených dveří u výrobců
- **Podrobný přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>**
- **Metodické listy** pro učitele a **listy skřítky Lískáčka** pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY a LÍSKY, z.s., archiv ML najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/metodicke-listy-1>, stejně jako další LÍSKOU vydané metodické materiály a publikace.

Letní pranostiky:

Suchý a teplý srpen úrodě neškodí. Je-li první týden srpna horko, bude v zimě mnoho sněhu.

V příloze najdete:

- 1 - Rozesílku 14/2017 - celý text v PDF, <http://www.liska-evvo.cz/rozesilka>
- 2- nabídku akcí Centra Veronica Hostětín
- 3 – Organizace školního roku 2017/2018

KLUB LÍSKY

Klub má 60 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. **Od září jsme rozšířili členství v Klubu Lísky i pro rodiny, školy a organizace.** Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhaovice.cz

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

<http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz. O pomoci v ČR se dozvíte také na stránkách www.lepsiskolaprovsechny.cz

Aktuality a novinky**❖ Studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy**

V září 2017 zahájíme nový kurz. Informace o studiu na www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-koordinator-evvo

❖ Soutěž o titul regionální výrobce podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji

LÍSKA vyhlašuje 4. ročník SOUTĚŽE O TITUL REGIONÁLNÍ VÝROBCE podporující místní udržitelnou ekonomiku ve Zlínském kraji. Cílem soutěže je podpořit a zviditelnit místní výrobce a zvýšit povědomí veřejnosti o místních produktech. Podpořit místní ekonomiku vedoucí především k zachování tradic a tradiční výroby, řemesel a ruční práce, rozvoji ekologického zemědělství, využívání místních surovin a uplatňování postupů šetrných k životnímu prostředí. Soutěž probíhá na území Zlínského kraje v termínu 1.7.- 20.10.2017

Kategorie:

1. Výrobce potravin
2. Zemědělec, farmař
3. Řemeslník
4. Rukodělný výrobce

Propozice a formulář přihlášky najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/souteze-a-kvizy>

❖ Světová škola

Získejte pro svou školu prestižní **ocenění Světová škola!** Tímto titulem se v současné době pyšní šedesát tři mateřských, základních a středních škol v České republice a téměř dvě stovky dalších škol z Evropy.

Svůj zájem vyjádřete nejpozději **do 15. září 2017** Karin Majerové, e-mail: karin.majerova@arpok.cz, tel: 775 076 013. Více informací na www.svetovaskola.cz

Zdroje (nejen) pro EVVO

- Startuje nový **Matchingový fond**, který připravila **Nadace Partnerství** ve spolupráci s **Fórem dárců**. Fond nabídne zapojeným organizacím možnost získat **dvojnásobek** toho, co prostřednictvím svých fundraisingových nástrojů získají.
 Cílem výzvy je podpořit zejména environmentálně zaměřené nestátní neziskové organizace v hledání nových či inovovaných způsobů financování svých aktivit prostřednictvím takzvané matchingové kampaně – tedy tak, že každý nově získaný finanční příspěvek bude nadací zdvojnásoben, a to až do celkové výše sto tisíc korun na jeden projekt. Kampaň organizace může být zaměřena na získání prostředků na realizaci konkrétního environmentálního projektu nebo na posílení organizační, personální a finanční kapacity organizace. Přihlášené projekty bude hodnotit **grantová komise** v **dvouměsíčním cyklu** počínaje začátkem září. Nadace Partnerství pro fond vyhradila celkovou sumu **jeden a půl milionu korun**.
Kompletní znění a podmínky výzvy najdete na www.nadacepartnerstvi.cz/matchingovy-fond
 Projekty je možné přihlašovat od **26. června** prostřednictvím webu www.grantys.cz.
 Pokud budete mít jakýkoliv dotaz, obraťte se prosím na manažera **Matchingového fondu Františka Brücknera**, e-mail frantisek.bruckner@nap.cz, tel. 515 903 115, mobil 775 216 327
- V dubnu byl zahájen **nový dotační program Dešťovka**.
http://zpravy.idnes.cz/dotace-destovka-ministerstvo-zivotniho-prostredi-richard-brabec-p96-/domaci.aspx?c=A170213_212107_domaci_san

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Den otevřených dveří, Veselý grunt Janová, 26.8.2017**
- **Letní škola klimatu, soběstačnosti a udržitelnosti, srpen v Hostětíně.**
 Je určena pro všechny, koho neuspokojuje současný neudržitelný způsob života a chtějí vědět něco víc. Podíváme se na všechny aspekty našeho života, kterými jako občané přispíváme ke změně klimatu a ukážeme si možná udržitelná řešení. **Informace online:**
 - <http://hostetin.veronica.cz/letni-skolakus-klima-udrzitelnost-sobestacnost-2017>
 - <https://www.facebook.com/events/427433807603957/>

- **Ovocnářské akce v Hostětíně:**
 - Odborná exkurze s potulným ovocnářem Ondřejem Dovalou, 16. září 2017: <http://hostetin.veronica.cz/ekologicke-ovocnarstvi-odborna-exkurze>
 - Zakládání a péče o sad, 16.-17. září: <http://hostetin.veronica.cz/ekologicke-ovocnarstvi-seminar-zakladani-pece-o-ekologicky-sad>
- **Biodiverzita luk a hmyzu Bílých Karpat je ohromující. Poznejte ji při seminářích s exkurzemi.**

Centrum Veronica Hostětín připravilo 2 akce za poznáním přírody moravsko-slovenského pomezí. Při prvním semináři s exkurzí (23. 8.) se dozvíte se řadu informací o biodiverzitě lučních společenstev, jejich změnách v závislosti na správném managementu, o geologických podmínkách, podíváte se na konkrétní lokality. Druhý seminář (5. 9.) bude věnován entomologii, vlivu biodiverzity rostlinných společenstev na vybrané populace brouků a motýlů, významu brouků a motýlů v krajině Bílých Karpat. Nenechtejte si ujít.

Více informací:
<http://hostetin.veronica.cz/biodiverzita-luk-vybrane-oblasti-moravsko-slovenskeho-pomezi>
<http://hostetin.veronica.cz/biodiverzita-vybranych-skupin-hmyzu-moravsko-slovenskeho-pomezi>

Podzimní kalendář akcí Centra Veronica je opravdu nabitý: **Ovocnářské semináře, Jablečná slavnost, vycházky, exkurze, seminář o hospodaření s vodou, viz soubor AKCE_2017_KALENDAR.PDF v příloze.**
- **Kurz pro dospělé Pleteme ze slámy, 9.9.-7.10.2017, pod vedením p. Františka Zusky, mistra tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje.** Kapacita kurzu je omezená. Bližší informace a rezervace: jana.kosturikova@muzeum-zlin.cz, tel: 573 032 315, 734 167 107
- **Aktuální podrobný přehled akcí** (nejen v regionu) najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- Chaloupky pořádají tradičně v srpnu (23.-25.8.) tradiční **Hurá z lavic pro učitele základních a středních škol a Hurá ze školky pro mateřinky**. Letos je hurá zaměřené na téma krajina (a každý účastník dostane publikaci [Krajina nápadů](#) jako dárek). Program: <http://www.chaloupky.cz/cs/2-hura-z-lavic.html>
- **První Národní konferenci environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství s názvem Pět oken do ekovýchovy**. Konference proběhne ve čtvrtek **5. října 2017 v Brně** na Staré radnici.

Je určena jak pracovníkům středisek a organizací zabývajících se ekologickou výchovou nebo poradenstvím, tak pracovníkům státní správy a samosprávy, pedagogům či odborné veřejnosti. Zkrátka všem, kdo se podílejí na tvorbě a naplňování Státního programu EVVO a EP.

Konference volně rozšiřuje program Mezinárodního filmového festivalu Ekofilm, jež se v Brně koná 4.–7. října 2017 – účast na konferenci lze tedy snadno spojit s návštěvou festivalových projekcí a přednášek, o kterých vás budeme informovat.

Pořadatelé akce jsou MŽP, Lipka a Pavučina, na přípravě spolupracuje též STEP, Jihomoravský kraj a Ekofilm.

Kontakt: Ing. Petr Laštůvka – koordinátor konference, Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání, mobil: 603 579 359, petr.lastuvka@lipka.cz; www.lipka.cz
- **NaZemi: kurzy kritického myšlení:** pokud přemýšlíte jak začít příští školní rok, co třeba kurzy kritického myšlení? Více na <http://bit.ly/kurzyKM>.
- **Aktuální podrobný přehled akcí** na <http://www.liska-evvo.cz/akce>

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

■ V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje. Jak připravit a zpracovat projektovou žádost.

■ ZAJISTÍME KONZULTACE K TÉMATŮM:

strategické plánování,
 komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
 příprava a zpracování projektu na získání finančních zdrojů,
 realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny,
 přírodní zahrada – plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků, úprava, didaktické využití pro
 rozmanité aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů,
 zelené úřadování.

Jsme připraveni poskytnout Vám podrobné informace, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby Lísky a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy LÍSKY. Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- **KNIHOVNA LÍSKY:** LÍSKA nabízí odborné i široké veřejnosti možnost zapůjčení odborné literatury z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky pro učitele i studenty učitelství, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí.

Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře Lísky, <http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>

- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Tip na **víkendový výlet nedaleko Velehradu**: osmimetrový prosklený podvodní tunel, který vás provede světem pod hladinou rybníka! <http://www.zivavodamodra.cz/>
- Využijte nabídku **Muzea v přírodě Rochus**, <http://www.parkrochus.cz/doc/12/>, výukové programy a exkurze na <http://www.parkrochus.cz/doc/294/>.
- Naplánujte si návštěvu **14I15 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea Jihovýchodní Moravy ve Zlíně** najdete na www.muzeum-zlin.cz
- Aktuální nabídku programů **Muzea regionu Valašsko** najdete na www.muzeumvalassko.cz

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Více na http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy, www.svetovaskola.cz

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě na webu a Facebooku, www.skutecnezdravaskola.cz

Zelené okénko

Zelené úřadování

zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

- **Fair trade v práci:** minikampaň [Fairtrade Česko a Slovensko](#), sdílejte tento odkaz, pokud i vy pijete v kanceláři, na pracovních cestách nebo v homeoffice fairtradovou kávu či čaj. [#FairtradeVpraci](#)
My v LÍSCĚ jinou než fairtradovou nepijeme a nepodáváme a rádi budeme zásobovat i vaše hrnečky. Stačí se ozvat na adrese infoevvo@seznam.cz Poradíme i dovezeme.
- **Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.** Najdete nás v budově Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty> **Otevřeno máme v pondělí a ve čtvrtek, 9-14.30 hodin,** <http://www.liska-evvo.cz/doc/kancelar-lisky> , infoevvo@seznam.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

- Lískový web www.poctivevyrobene.cz
- **Regionální značky** www.regionalni-znacky.cz
- **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky.** Najděte si svého lokálního výrobce - přehled regionálních výrobců a výrobců ze Zlínského kraje, www.vyrobyzkraje.cz

Recepty z naší kuchyně

Pošlete nám zajímavé a chutné recepty z vašich domácích i školních kuchyní. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz. Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

Zapečená zelenina

- rostlinný olej
- sůl
- majoránka
- barevný pepř
- 2 cibule
- 2 cukety (1 zelená a 1 žlutá)
- 5 větších rajčat
- 600 g brambor
- 4 stroužky česneku

Brambory uvaříme ve slupce (cca 20 minut), necháme je alespoň částečně vychladnout a oloupeme, pak brambory nakrájíme na plátky asi 5 mm silné. Cukety i rajčata nakrájíme i se slupkou také na plátky asi 5 mm silné. Oloupanou cibuli nakrájíme na tenká kolečka. Zapékací mísu vytřeme olejem a střídavě skládáme za sebou do řady plátky zeleniny a brambor, až pokryjeme celé dno. Takto připravenou zeleninu hustě posypeme prolisovaným česnekem, zakapeme olejem a posypeme majoránkou, solí a barevným pepřem. Pečeme asi 25 minut při 190°.

Zdroj: <https://www.tradicnirecepty.cz/chaluparska-rychlovka/>

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:** http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín** <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady** – zahrady, které mají tělo i duši. Vše, co tvoří jeden celek je přirozené. Pro nás se úcta k celku projevuje tím, že ctíme krajinný ráz, <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Je možné využívat plodiny ze školní zahrady ve školní kuchyni?** Ano, je. Proto neváhejte a obohatte vaše pokrmy o čerstvé bylinky ze školní zahrady. Více na <http://www.skutecnezdravaskola.cz/aktuality/novinky/je-mozne-vyuzivat-plodiny-ze-skolni-zahrady-ve-skolni-kuchyni-ano-je>
- Osivo vhodné pro přírodní zahradu nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY jsme vytvořili nový **odkaz Jak na školní přírodní zahradu**, www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. **Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.**
- Doporučujeme vaší pozornosti **časopis Školní zahrada**. Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete časopis Školní zahrada dostávat zdarma v elektronické podobě. Tištěnou verzi najdete jako přílohu časopisu Bedrník. Na webu najdete také interaktivní mapu školních zahrad, můžete tam přidat i tu vaši.

■ První Semínkovna ve Zlínském kraji prospívá v Základní škole Rokytnice ve Vsetíně

Důvodem založení bylo, že ve Zlínském kraji Semínkovna chyběla a ve školní přírodní zahradě pěstují děti pod vedením manželů Dopitových bylinky, koření, zeleninu, ovoce, květiny, ve sbírce mají i původní odrůdy obilnin a dalších rostlin tradičně pěstovaných na Valašsku. Velkou většinu z nich sami množí z vlastního osiva, které nabízí dalším zájemcům. Zároveň zde lidé mohou věnovat semena dalších zajímavých tradičních rostlin.

Jak Semínkovna funguje? Asi každý ví, co je to veřejná knihovna. Vypůjčíte si knihu a po přečtení ji zase vrátíte. Semínkovna je založena na stejném principu, ale místo knihy si vypůjčíte semínka, výpůjční doba je, díky vegetační době, až dva roky.

Jaká jsou pravidla? Můžete zde získat semínka zeleniny, ovoce, květin, koření i divokých rostlin, vše zdarma. Pokud se vám rostliny podaří vypěstovat a získáte semena, vrátíte do Semínkovny stejný balíček, jako jste dostali, aby je mohl využít někdo jiný. Rostliny můžete svobodně šířit dál, třeba mezi svými přáteli, podmínkou je nekomerční využití. Pokud budete chtít do Semínkovny věnovat vlastní osivo, mělo by pocházet ze zdravých rostlin, z chemicky neošetřené produkce, pěstované bez použití hnojiv. Semena nesmí pocházet z rostlin, na které se vztahuje některé z platných zákonných ujednání omezující jejich volnou distribuci (některé odrůdy jsou chráněné autorskými právy), není možné sdílet ani osivo invazních či zákonem chráněných druhů. Celá iniciativa je založena na dobrovolnosti a vzájemné důvěře.

Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín, e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz

Zdroj: Liběna Dopitová

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

■ Tvořivá knížka o přírodě, van Borkulo Nicole, Roebbers Geert-Jan

Nechejte děti dívat se na přírodu jinýma očima! Každý z nás si pamatuje, s jakým okouzlením sbíral mušle na pláži, žasl nad barvami podzimního listí, obdivoval let motýla a radoval se z objevu záhadné houby. Ale jaký živočich mušli vytvořil a žil v ní? Proč se listí na podzim zbarvuje, jak se zrodil motýl a jaká tajemství ukrývá svět hub? V této ilustrované knize pro mladší školáky, pojeté spíše jako kreativní pracovní sešit, jsou odpovědi podány hravě a nápaditě. Čtenář je získává aktivně – vybarvováním, luštěním hádanek a plněním zábavných úkolů. Kniha se vymyká běžným encyklopediím o přírodě – je originální obsahem, pojetím i výtvarnou podobou. http://www.euromedia.cz/edicni_plan/

■ Vyšla knížka pohádek "Tajemství kouzelného pířka", Vladimír Šoltys. Jeho první pohádkové knížce "Proč má kos žlutý nos" přibyla sestřička. A ilustrace jsou nádherné ! K dostání v knihkupectví nebo na www.albatrosmedia.cz.

■ Publikace z edice LÍSKY Oříšek - objednávky na infoevvo@seznam.cz:

- Říkáanky Skřítci a skřítkušky z ovocného sadu, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem, Lenka Pavelčíková, cena 190 Kč
- Metodické listy Jak učít POLY, 4 ML Život v půdě, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy, firem

■ Proč mizí motýli ?

Různé druhy okáčů, perleťovců, bělásků, vzácnějších modrásků a dalších druhů motýlů si mohli ve středu 19. července prohlédnout účastníci přírodovědné exkurze na louky v údolí Dinotice u Halenkova v CHKO Beskydy. Lektor Jirka Pavelka kromě názorné determinace všech druhů seznámil přítomné i se složitým životním cyklem některých vzácnějších motýlů a s problematikou jejich ochrany. Akce byla určena zejména pro seniory z Valašského Meziříčí a Rožnova pod Radhoštěm a v rámci projektu Do přírody v každém věku ji podpořilo Ministerstvo životního prostředí a obě města.

Mirek Dvorský

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

■ ŠKOLA v přírodě.

Dětství se proměňuje, děti mají stále méně příležitostí pobývat v přírodě a to může mít dlouhodobý negativní dopad na jejich rozvoj, varuje studie, kterou představuje server britské zpravodajské televize BBC.

<http://www.ucitelske-listy.cz/2017/07/skola-v-prirode.html>

■ Česko je na 5. místě ze 157 zemí v udržitelném rozvoji. Daří se mu potírat chudobu, rezervy má ve výskytu obezity

- Česko je páté ze 157 sledovaných zemí podle takzvaného indexu cílů udržitelného rozvoje.
- Mezi cíle udržitelného rozvoje patří například boj s chudobou, rovnoprávnost mužů a žen nebo dostupnost nezávadné vody.
- Před Českou republikou se umístily pouze čtyři severské země.

Celý článek na <http://zahranicni.ihned.cz/evropa-slovensko/c1-65805510-cesko-je-na-5-miste-ze-157-zemi-v-udrzitelnem-rozvoji-dari-se-mu-potirat-chudobu-rezervy-ma-ve-vyskytu-obezity>

■ Lidstvo vyčerpalo roční příděl přírodních zdrojů rekordně rychle. Na uspokojení lidstva by bylo potřeba 1,7 zeměkoule.

Lidstvo letos ke 2. srpnu vyčerpalo přírodní zdroje, které Země dokáže za rok doplnit.

Kdyby všichni lidé žili jako občané Austrálie či USA, nestačily by ani čtyři modré planety.

Největší zatěžovatelé životního prostředí ale díky rozvoji zelené energetiky trápí Zemi mnohem méně než dříve.

<http://zahranicni.ihned.cz/amerika-usa/c1-65833520-lidstvo-vycerpalo-rocni-pridel-prirodnich-zdroju-rekordne-rychle-na-uspokojeni-lidstva-by-bylo-potreba-1-7-zemekoule>

■ Plastový odpad přeměňuje naše moře a oceány na největší skládky na Zemi. Smrtelně ohrožuje podmořský život a pokud nezačneme jednat okamžitě, bude to tak i nadále...

PODEPIŠTE evropskou výzvu <http://act.gp/nehciskladky> a SDÍLEJTE. Méně plastů, více života.

■ Ochrana přírody, nejčastější dotazy: <https://www.ochranci.cz/inpage/nejcastejsi-dotazy/>

■ STOP palmovému oleji, <http://stoppalmovemuoleji.cz/>

■ TABLET NENÍ NIC JINÉHO NEŽ MRTVÁ PLACATÁ MÁMA.

Včera jsem jel dopoledne Pendolínem z Prahy do Olomouce. Cestovala se mnou máma se dvěma dětmi, seděli přes uličku. Holčička mohla mít tři, kluk čtyři roky. Plus mínus. A zažil jsem věc, kterou jsem ještě nikdy takhle zblízka neviděl: máma za celou cestu z Prahy do Olomouce ani na minutu neodložila svůj telefon. Ani na minutu. Nelžu. Upřeně hleděla na displej mobilu a přejížděla prstem sem a tam.

Nechápal jsem. Ona se na ty svoje děti po celou dobu cesty vlastně ani nedívala. Když s nimi mluvila, tak pořád čučela do telefonu a dívala se na ně tak nějak úkosem. Drobcí to čas od času zkusili:

Mami ty něco hledáš? Ale ne.

Mami ty něco hraješ? Ale ne.

Hraješ, vid' Ne.

Můžu se podívat? Ne.

Odpovídala tlumeným hlasem, jakoby duchem nepřítomná. Něco obdobného předváděly ale i její děti. Malý poposedával a díval se do tabletu. Holčička něco sledovala ve svém mobilu a pořád dokola kontrovala dobíjení baterky. Nepřítomné pohledy, všichni tři hleděli do monitorů, dětská tělíčka se pokyvují dopředu dozadu, máma duchem nepřítomná: rodina zombíků. Nechápu. Nedávám to.

Proč se nedívají z okna?

Proč si spolu nepovídají?

Proč si nečtou?

Znovu mi došlo, že tablety a chytré telefony v sobě mají reálné riziko závislosti. Že když se to přežene, může to dopadnout zle. A že některé mámy si pomalu ale jistě zvykají, že mohou svoje děti odkládat k tabletům. Aby měly chvilku klid. A taky mi znovu došlo, že tablet vlastně není nic jiného než umělá placatá máma.

Vzpomněl jsme si na přednášku v Brně, kde se mě jedna maminka ptala, jestli s těmi tablety zbytečně nestraším. Nestraším. Už je to totiž tady. Řada lidí je dneska na svých MOBILECH NORMÁLNĚ ZÁVISLÁ. Někdo na alkoholu, jiný na drogách, oni na mobilu. Když ho chvilku nemají v dosahu, jsou roztěkaní a nervózní. Regulérně jim narušují vztahy. Devastují rodinu.

60% českých domácností se nesejde ani jednou za den u společného jídla. Jsou každý zalezlí ve svém pokojí a surfují nebo sdílejí.

30% z těch, co se k večeři sejdou u toho hraje televize.

A bude to pokračovat dál: čeká nás totiž stěhování do virtuální reality: z internetu „informací“ se přestěhujeme do internetu „zážitků“. S virtuálními brýlemi se budete moct podívat zblízka přímo na operační sál na operaci srdce na klinice v New Yorku nebo budete sledovat finále tenisového Wimbledonu v Londýně a to prosím hned v první řadě. Nebo můžete zažít pouliční boje v bitvě u Stalingradu. To pokud budete rozumní. Pokud ne, tak budete deset, dvanáct, čtrnáct hodin denně hrát střílečky nebo strategické hry. Nebo se budete seznamovat s dokonalými virtuálními ženami (my muži). Nebo budete hledat atraktivní dokonalé muže (vy ženy). Dokonalá partnerka sice nebude reálná, ale bude mě obdivovat, bude příjemná a KDYKOLI DOSTUPNÁ. A BUDE SE DÁT VYPNOUT. Bude to tak úžasná iluze, že se z ní některým lidem nebude chtít zpátky do reálného života. Budou tam chtít už zůstat. Tak trochu apokalypsa.

Dá se s tím něco dělat? Dá. Technologie se dají využívat rozumně, jen je potřeba, aby dítě dostalo NEJPRVE co nejvíce REÁLNÝCH zážitků. A až POTOM ty VIRTUÁLNÍ. Když přijde tablet na řadu až jako druhý, může to být zajímavý zdroj poznání. Ale na prvním místě musí vždycky být skutečný život, skuteční lidé a reálné poznávání všemi smysly. Doporučení pro život: dítěti do pěti let by se vůbec neměl dostat tablet do ruky. Tečka. A do tří let by se nemělo vůbec dívat na televizi. Tečka. Pokud jste svému dítěti tablet do ruky už dali a televizi jste zapnuli, začněte je pomalu odvykat, dříve než bude malér. Hrozí, že mu trvale a nevratně poškodíte jeho mozek.

A můžete začít tím, že si s dětmi začnete povídat při cestách ve vlaku.

Zdraví Marek Herman

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce materiálů k EVVO.**
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Líska najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žákovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Líska

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.